

Vztyčování vlajky

Vzdělávací cíl: Žáci si uvědomí, že způsob zobrazení dobytí Berlína Rudou armádou v roce 1945 úzce souvisel s ideologickým výkladem významu války. Žáci si osvojí kritický odstup od obdobně ikonických fotografií.

Klíčová slova: druhá světová válka, propaganda, vztah k minulosti, hledáme klíčové detaily

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZKOUMÁNÍ FOTOGRAFIE (4 min.)

Prohlížení fotografie s pomocí lupy a četba popisky.

2 VYJÁDŘENÍ POCITŮ (5 min.)

Zaznamenávání dojmů z fotografie do textového pole.

Žáci se zaměřují na emocionální vyznění snímku. Mohou vyjádřit osobní pocity (smutek), případně zmínit obecnější témata (hrdinství, lidské oběti, zasloužená odplata, zmar atp.).

3 POPIS FOTOGRAFIE (8 min.)

Označování důležitých postav a prvků na fotografii a jejich popis.

Žáci označují postavy dvou vojáků na střeše budovy a lidi v ulicích Berlína, dále popisují prostor města (ruiny domů, suť, dým) a všimají si i detailů (vlajka, sochy na budově, tank a další).

4 SROVNÁNÍ VERZÍ FOTOGRAFIE (8 min.)

Označování a popis rozdílů. Četba popisů.

Žáci by se neměli omezit jen na rozdíl v barevnosti snímku. Klíčový rozdíl je v detailu. Muž, který přidržuje vojáka s vlajkou, má na druhém snímku dvoje hodinky. Učitel může žáky směřovat, aby si drobného rozdílu povšimli. Důležitou informaci přinášejí popisky. Žáci se zamýšlejí, proč se liší datování snímku.

5 INTERPRETACE FOTOGRAFIE (10 min.)

Žáci na základě předchozí analýzy a srovnání fotografií odpovídají do textových polí na otázky: ? Proč fotograf snímek upravil? ? Jak se změnilo vyznění fotografie? Proč se upravovala?

Pokud žáci postřehnou dvoje hodinky na ruce jednoho z vojáků, mohou dovodit, že tento motiv mohl vyvolat nežádoucí souvislosti. Sovětští vojáci při dobytí Berlína rabovali. Odstranění tohoto motivu posílilo heroický význam snímku jako oslavy vítězství a hrdinství sovětských vojáků. Pokud žáci postřehli rozpor v datování, mohou dojít k závěru, že fotografie byla dodatečně inscenována, aby odpovídala potřebám propagandy.

Další možnosti zapojení do výuky:

Na téma doporučujeme navázat cvičením Proč fotili vlajku znovu?, které se zaměřuje na srovnání dvou snímků vztyčování vlajky na ostrově Ivodžima. Náročnější cvičení umožní žákům, aby získali kritický odstup od ikonických fotografií a porozuměli jejich roli v kolektivní paměti.